

Ti'aturira'a i Holane

Nā Megan Armknecht

Nō roto mai i te hōē 'āamu mau

E tamāhine 'āpi 15 matahiti 'o Grace tei ora i Holane i te tau o te Tama'i Rahi II. E mea maoro te tama'i i te tupura'a. Tē po'ia ra te mau ta'ata i Holane 'e 'ua ti'aturi rātou 'ua fātata te tama'i i te fa'aea.

Te matahiti hope'a nō te Tama'i Rahi II 'o te matahiti 'ino roa a'e nō Holane. 'Ua haru te mau ta'ata Nazi i te mau mea ato'a. 'Aita i nehenehe ia Grace 'ia haere atu i te fare ha'api'ira'a. 'Aita e 'arahu nō te tamāhanahana i tō rātou fare. 'Ua 'amu Grace 'e tōna 'utuāfare i te mau 'ōniani o te tiare tulipe 'ia 'ore rātou e pohehia i te po'ia. E mea *au 'ore roa* te mau 'ōniani! Te mea hepohepo roa a'e, e ta'ata mau 'āuri noa ā 'o pāpā.

Tē vai ra rā te ti'aturira'a. Tē parau nei te ta'ata tē pau ra te mau Nazis i roto i te tama'i. 'E i te 'āva'e nō Mē 1945, 'ua pau te mau Nazis. 'Ua ti'amā fa'ahou mai te fenua Holane! 'Ua 'oa'oa te nūna'a i roto i te mau aroā porōmu. 'Ua nehenehe ia Grace e ho'i atu i teienei i te fare ha'api'ira'a 'Aita e mata'u-fa'ahou-ra'a i te mau nu'u faehau.

Te mea maita'i roa atu, 'o te mahana 'a ho'i mai ai 'o Grace 'e tōna mau taea'e nā te fare ha'api'ira'a mai, 'ua 'ite rātou i te reva nō te fenua Holane i mua i tō rātou fare. 'Ua 'ite rātou i te aura'a 'o te reira noa mea.

Tei te « fare 'o pāpā! » tuō a'era 'o Heber.

'Ua horo atu Grace 'e tōna mau taea'e i roto i te fare. 'Ua tauahi atu Grace i tōna pāpā 'e 'ua 'apa maita'i atura iāna. 'Ua haru mai 'oia iāna. E mea fa'ahiahia mau tei te fare pāpā.

'Aita i maoro i muri mai, 'ua ha'amata te mau mā'a, te mau 'ahu 'e te mau rā'au rapa'au i te tae mai i Holane. 'Ua hāpono atu te feiā fa'atere o te 'Ēkālesia i Roto Miti i

te mau tauiha'a nō te tauturu i te mau ta'ata i muri a'e i te tama'i. 'Ua fāri'i ato'a Grace i te hōē 'ahu 'āpi! 'Ua 'ō'omo noa nā 'oia i te hōē ā 'ahu e pae matahiti te maoro, nō reira 'ua 'oa'oa rahi 'oia nō te fāri'ira'a i te hōē 'ahu 'āpi.

Nō te taime mātāmua i roto i te mau matahiti e rave rahi, 'ua nava'i te mā'a tā Grace hi 'amu.

'Ua fa'aoti te peresideni misiōni 'e te fa'aterera'a hau i Holane 'ia ha'amata i te hōē 'ōpuara'a 'ūmara pūtete nō te fa'atupu rahi i te mā'a. 'Ua tanu te mau melo o te 'Ēkālesia i te mau 'ūmara pūtete i roto i te mau fa'aapu nā piha'i iho. I te tau ha'apohera'a rā'au e rave rahi tauasini 'ūmara pūtete tā rātou nō te 'amu.

« A hi'o na! » 'Ua parau atu Grace ia pāpā, ma te toro atu i te hōē 'ōmou 'ūmara pūtete. « E'ita roa tātou e pohe fa'ahou i te po'ia! »

'Ua ta'iri'iri pāpā i tōna upo'o 'aita rā i 'ata'ata. 'Ua parau 'oia, « 'ua paraparau vau i te peresideni Zappey. 'Ua parau mai 'oia iā'u te pohe noa ra ā te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei i te fenua Helemani i te po'ia mai ia tātou nā mua atu. 'Aita rātou e fāri'i ra i te tauturu a te fa'aterera'a hau mai ia tātou ». 'Ua tauahi atu pāpā i te tua o Grace. « 'Ua ani mai te peresideni Zappey, e hōro'a ānei tātou i tā tātou mau 'ūmara pūtete nā te Feiā Mo'a i Helemani ».

« Hōro'a i tā tātou mau 'ūmara pūtete! » 'Ua ta'i a'era Grace Nō te fenua Helemani mai ho'i te mau *Nazi*! « E Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei paha rātou, e pāpā, e feiā purusia ato'a rā rātou ».

« 'Ua 'ite au e 'ere i te mea 'ōhie, » parau mai ra pāpā. « E mau tamari'i atoa rā rātou nā te Atua. 'Ua here ato'a 'oia ia rātou. 'Ua fa'a'ore au i tā rātou mau hara nō te fa'arirora'a iā'u 'ei ta'ata mau 'āuri. E nehenehe tā te Fatu e tauturu ia tātou 'ia fa'a'ore i te mau mea ato'a.

'Ua hi'o atu Grace ia pāpā. 'O 'oia te ta'ata itoito roa a'e tāna i 'ite, 'aita rā 'oia i 'ite mai te mea e noa'a iāna te itoito i te fa'a'ore i tei hapa mai iāna. I reira 'ua ha'amana'o 'oia i te hōē o tāna mau 'orometua ha'api'i i te tau tama'i. 'Ua parau tāna 'orometua ha'api'i e 'ere te tā'ato'ara'a o te mau mau ta'ata purusia i te Nazi, 'e ere te tā'ato'ara'a o te mau faehau Nazi i te mea 'ino. 'E i teienei tē pohe ra te mau tamāhine 'e te mau tamāroa i te fenua Helemani i te po'ia, mai ia Grace i tera rā tau.

'Ua huti maoro Grace i te aho. « Tē ta'a ra iā'u », 'ua parau mai 'oia. « E hōro'a ana'e tā tātou mau 'ūmara pūtete nā rātou ».

'Ua tauahi atu pāpā iāna 'e 'ua 'ata'ata. E tamāhine itoito mau 'oe. E 'ohipa fifi teie 'ia rave. E mau pipi rā tātou nā Iesu Mesia, 'e tō tātou ato'a mau taea'e 'e mau tuahine Purusia.

'Ua 'ata'ata Grace. 'Ua tahe te mau mana'o 'i'ino e vai ra i roto i tōna 'ā'au 'e ua 'ite 'oia i te hau 'e te māhanahana. 'Ua nehenehe iāna 'ia fa'a'ore i te hapa a te mau ta'ata Purusia. 'Ua nehenehe ato'a ia Iesu 'ia tauturu iāna 'ia here ia rātou. ■
Tē ora ra te ta'ata pāpā i i New Jersey, i Marite.

'Ua hōro'a te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei nō Holane e 70 tane 'ūmara pūtete 'e e 90 tane 'ia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei nō Purutia. I muri mai, i te matahiti 1953, 'ua hāpono atu te Feiā Mo'a nō Purutia i te mau tauha'a i te mau melo o te 'Ēkālesia nō Holane i muri a'e i te hōē vai pu'e rahi.